Porto opłacono ryczałtem

Ч. 26 (409). Неділя, дня 26. червня 1927. Рік IX.

Адреса Редакції і Адміністрації:
„Український Голос"
Перемишль, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві № 142.807.
Передплата в краю вносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. (передплату в Чехословаччини складатина конто Адм. „Укр. Голосу" в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно, для Америки 2½ дол. річно.

Ціна прим. 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½.
Рукописів Редакція не звертає.
Неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

Тарифа оголошень за текстом за 1 вірш міліметровий одно шпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол. пол. для дрібних промисл. укр. інстит. 0·16 зол. п. Дрібні оголошення по 0·15 зол. п. за слово, найменше дрібне оголошення 1 зол. п., для шукаючих праці подані безпосередно до Адм. по 0·10 зол. п. за слово Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

До боротьби з політичним бандитизмом!

На вічу в Куликові в справі громадських виборів зчинилась ось-яка подія: Бувший москвофільський юноша, а тепер один з галицьких стовпів „сель-роба" К. Пелехатий (редактор „Волі Народа", яка по порядку орієнтувала своїх читачів: на Росію царську, відтак на Росію Керенського, а тепер на червоний Кремль) привів зі собою гурток опричників і забажав при їхній помочі зробитися предсідником віча. Йому це не вдалося. Предсідником віча вибрано місцевого діяча о. Круцька. Після цього опричники на команду Пелехатого обкидують гнилими яйцями п. В. Целевича, який у своїй промові пояснював зібраним значіння громадських виборів і давав вказівки, як боротися з виборчими надужиттями.

Це не перша спроба ввести в наше громадянське життя засоби насильства. Пригадуємо поведінку „сельробської" банди на останніх загальних зборах „Рідної Школи" і „Просвіти". Недавно новоспечений „сельроб" Іван Калинович при помочі підібраних наганячів розбивав загальні збори філії „Просвіти" в Золочеві. А про віче в Золочеві в справі громадських виборів і корчемну авантуру, викликану тимже Калиновичем підчас промови голови Парляментарної Репрезентації — посла С. Хруцького, була у нас мова в попереднього числі.

Значить, маємо до діла не з одиничним вибриком якогось Пелехатого чи Калиновича, а з пляновою тактикою, яку пристосовується всюди. Ця тактика була хлібом насущним москвофільського табору перед війною.

Пристосовували її москвофільські „пелехаті" підчас кожної виборчої акції. Поза тим вони сиділи собі у Львові і потягали пиво по шинках, коли тимчасом наша академічна молодь їздила по читальнях „Просвіти". Виступали щойно підчас виборів, коли котився царський рубель. В повоєнних часах насильство як засіб боротьби заник в нашому громадянському життю. Бувало, на вічах стрічалися люди ріжних партій, вели зі собою нераз дуже пристрастні спори, послуговувалися менше чи більше демаґоґічними словесними вибриками, одначе до появи на галицькому овиді воскресшого у формі „сельроба" москвофільського трупа ні одна з наших партій не послуговувалася розбишацькими методами боротьби з політичними противниками серед власної суспільности. Нічого дивного: всі тямили, що над цілою західною віткою українського народу тяжить один обух. Щойно з „осельробленням" колишніх москвофільських юнош стають находити пристосовання на вічах і зборах такі „арґументи", як дикий рев, палиця і гниле яйце.

З колишніх чорносотенців вилазить їхня передвоєнна душа, вихована на погромницьких виступах черної сотні, яка під опікою царських жандармів громила „мазепінцоф".

Колишні поклонники царського кнута, а тепер проповідники диктатури пролетаріяту — не йдуть розбивати віч польських партій чи хлібоїдів. Вони за вигідні, щоби попадати в непорозуміння з поліцією. А за те, що вони счинять рев на українськім вічу чи зборах, — за те, що вони тут пристосують гниле яйце як засіб політичної боротьби, їм нічого не станеться. Навпаки! За це їх власть імущі ще й поглядять по головці. Бо таким чином новітні москвофіли викликують серед народніх мас оґірчення, несмак, апатію.

Зокрема така поведінка „пелехатих" являється водою на млин польського напливового елементу і хрунів всякого рода саме тепер, коли стоїмо в розгарі виборчої кампанії. Бо „сельробівські" громили віддають їм подвійну прислугу: з одного боку ширять зневіру в народніх масах, а з другого розбивають одноцілий національний фронт підчас громадських виборів. Вони-ж як відомо, вийшли в спілку з „інтернаціональними" (знаємо що це значить!) польськими і жидівськими уґрупованнями і з ними йдуть разом до виборів бо мовляв — Українське Національно-Демократичне Обеднання і радикали — це „буржуазні" партії (а радикали в додатку ще й „соціял-патріоти"!); з національними партіями громилам „не по дорозі", за те по дорозі з певною ґрупою Поляків і Жидів, що покланяється тому самому телцеви, що й „сельроби". Так приказала вища червона команда і вони це виконують. А розбивання одноцілого національного фронту називають „клясовим" освідомлюванням. І це, „клясове" освідомлювання поширюють так, як вміють, так як колись поширювали ідею „єдінства русскаво народа од Карпат по Камчатку": ревом, палкою і гнилим яйцем.

З цими дикунськими методами, які зачинають відсвіжувати на нашому ґрунті колишні москвофільські юноші, мусить звести рішучу боротьбу ціла західно-українська суспільність. Боротьба з ними мусить бути рішуча і радикальна. За ніяку ціну не вільно нам допустити до розсаджування нашої суспільности з нутра. А це є ціллю панків з „Волі Народа" і „Нашого Слова", всяких Пелехатих і Калиновичів. Тому винесім тверду постанову: чергові подібні спроби, як Куликівська і Золочівська не можуть минати безкарно!

Ще на одну появу хочемо звернути увагу. Як відомо, у нас тепер завелася мода на дарові ґазети. Видають хлібоїди „Селянський Прапор" і розсилають даром на кожну адресу, що їм попаде під руки. І ніяк не обженешся перед цею шматою, нічого не поможе висилання назад і протест. За чиї гроші видають хлібоїди свою ґазету, знаємо. Так само обдаровують своїми ґазетами й „сельроби": висилають всім і вся, чи хоче хто, чи ні. Вони теж мають свого „пана", який дає гроші і за це вони йому служать. Як цю службу вони виконують, бачимо. Тому у відповідь на їхню дотеперішню роботу повикидуймо з наших сіл їхню продажну пресу.

Чи ми на передодні війни?

Чи пригадуєте собі, як то було у нас кілька років тому назад? Люде чекали від одно весни до другої. Чекали на зміну, яку мовляв — мусить принести найблища весна. І нічого не робили, тільки виловлювали вісти („пантофлева почта"!) і передавали їх з уст до уст. До війни не прийшло, а окремі ділянки національного життя лежали облогом. Вкінці наші люде отямилися і взялися до роботи Як спомин з тих часів залишився гурток політичних балакунів (на щастя, нечисленний!) що свою „політичну" діяльність обмежили до мелення язиком про орієнтації. В останніх тижнях під враженням англійсько-большевицького напруження наші налогові орієнтаційники дістали свіжу воду на свій млин. І так, як кілька літ тому готові були на шибениці повісити кожного, що поважився сумнівватися в прихильність Льойда Джорджа до Українців і безперечне спасення з його ласки, так сьогодня громи кидають на Анґлію (хоча вона все до одної й тої самої мети змагає, без огляду на те, чи на чолі її політики стоїть Льойд Джордж чи Болдуін) вмовляють в суспільність, мовляв — війна неминуча, Анґлія буде побита (це напевне!) і все буде гаразд. На нашу думку — викликування воєнними алярмами нового стану пасивного ожидання на зміну — є крайно шкідливе. Бо хочби й дійсно на війну заносилося, ніяким чином не сміємо допустити до того, щоби в нашій орґанізаційній праці прийшло до ослаблення розгону. Навпаки! Повинна закипіти праця зі здвоєнною енерґією. Так воно вже в світі водиться, що всі числяться тільки з сильними, добре зорґанізованими і внутрі здисциплінованими. Цього не сміємо забувати ані на хвилину. Инша річ, що мимо дуже наелєктризованих відносин в світі, до війни так скоро не прийде, хоча богато про неї говориться і пишеться. Не прийде до війни так скоро, бо ніхто но неї не приготований, бо всі її бояться. Такий пречистий показчик: польська загранична позичка. Якщо заносилосяби на війну, анґльо-саський світ пхавбя в Польщу гроші, скільки вона забажалаби собі. Бож Польща найблища сусідка большевиків. А то ні!

Недавно говорено, що дістане Польща 100 міліонів долярів, опісля 80 міліонів, а тепер вже говориться про 50 міліонів. А з тих 50 міліонів прийдеться більшу половину викинути на піддержання золотого, бо матиме Польща понад 30 міліонів долярів недобору через сам передновок (від квітня пересічно привіз товарів з заграниці перевищує вивіз на 6 міліонів долярів місячно, а привозить тепер Польща з заграниці головно збіжжа!). І то ця нещасна позичка „робиться" від довгих місяців. Вже саме те, що американські банкирі так тяжко недовіряють Польщі, є ослаблюванням її поваги. Чи допустилаби до цього Анґлія, теперішня протекторка Польщі, якщо бажалаби собі війни? Ні! Натиснулаби на американський капітал, зглядно сама позичилаби.

В спорі анґлійсько-большевицьким обі сторони горожаться, одна другу хоче заполохати. Що певне: Анґлія хоче осамітнити большевиків, хоче здавити їхню пропаґанду в світі, хоче довести до того, щоби ніхто не відважився зичити грошей большевикам (а вони їх страх потребують!), хоче спричинити заломання большевицького ладу внутрі Радянського Союзу. До цього змагає Анґлія відповідною мирною політикою. Бо війни вона боїться не менше від большевиків. Знає ж, що війну легко зачати, але тяжко скінчити. І все війна у висліді що инщого приносить, ніж це на початку плянується. А большевики гаразд знають, що навіть виграна війна може їх перевернути. І добре здають собі справу з того, що годі їм — матеріяльно виснаженим й мріяти про побідну війну, коли проти них ціла Европа. Бож не забули ще, як то о мало що не провалилися в 1920 р, коли для них були пригожі настрої в других державах, коли їхня наука була ще приманливою новиною. Тепер ніхто в світі їм не вірить, бо всі бачуть, що не має в Радянському Союзі того раю земного, який колись обіцяли завести.

Для нас — Українців війна тепер найменш побажана. Вона спинилаби ту великанську працю, що йде тепер на Великій Україні. Воєнний танець обхопивби вперше чергу наші землі. А його наслідки моглиби в теперішних відносинах бути тільки відємні. Тому ми, не забуваючи ніже на хвилину, що українське питання в його цілому обємі може бути розвязане тільки у війні, ніяк не можемо собі бажати, щоби прийшло до війни саме тепер. Бо це не булаби „наша війна"...

На щастя, ніщо тепер не промовляє за війною. Тому ми робім своє діло, кожний з нас на свойому становищі нехай працює над скріплюванням наших надбань духових і матеріяльних.

Не марнуйте ченів Тов. „Просвіта". Хто марнує, шкодить „Просвіті"!

Український Православний Церковний Зїзд в Луцьку.

Український Православний Церковний Зїзд, який відбувся в Луцьку 5. і 6. червня ц. р., являється безумовно історичною подією в життю західно-українських земель. Це стверджує не тільки українська преса, а й ворожа українству — російська. Кореспондент берлінського „Руля" пише про Зїзд з найбільшим респектом: підносить широке заінтересування Зїздом (були заступлені всі повіти Волині, Полісся, Підляше і Холмщина), глибоке зацікавлення учасників порушуваними на Зїзді питаннями, великий такт проводу Зїзду, з окрема ідеольоґа обнови Православної Церкви дра. А. Річинського, тактовність, річевість і глибоку продуманість рефератів, виголошених на Зїзді. А з поміж стрічок звідомлення кореспондента ворожого укра-
ознакою, що війни не буде. Чи
бивається страх, що православна церква перестане бути засобом русифікації...

В Зїзді взяло участь понад 500 умандатованих представників парафій, а всіх учасників було понад 800. Жваву участь в Зїзді взяли посли й сенатори (крім кількох). Цікаво, що м. и. близьку участь в нарадах Зїзду брали сельробівські діячі з північно-західних земель, головно пос. Козицький і сен. Пастернак. Цікаво, бо їхні галицькі партійні товариші з „Волі Народа" називають релігію дурманом, „опіюмом для народу" і з нагоди Великодних Свят видають числа ґазети, присвячені протирелігійній пропаґанді. Тільки посол Маківка залишився вірним партійній сельробівській ідеольоґії і не взяв участи в Зїзді. Хоча він ще в 1924 р. инакше задивлявся на церкву та релігію і навіть дуже побивався в справі поширення унії на північно-західних землях.

На Зїзді виголошено отсі реферати: „Сучасний стан церковно-релігійного життя українського православного населення в Польщі (реф. др. А. Річинський); „Задоволення релігійних потреб української православної людности в справах: а) Служби Божої (реф. др. Річинський), б) науки релігії в церкві, школі й поза школою (реф. п. Артемюк), в) богослужебних книг і релігійно моральної преси (реф. п. Власовський), ґ) комплєтування священиків, дяків і діриґентів (реф. К. Ковпаленко); „Справа внутрішного канонічного устрою Православної Церкви в Польщі (реф. др. Річинський); „Справа церковної господарки (реф. п. Власовський).

Головою Зїзду був дир. Власовський. У всіх справах Зїзд в першу чергу прислуховувався до голосу свойого ідеольоґа дра А. Річинського. Хоча дискусія місцями була дуже горяча, всеж побіджувала розвага і такт, а їх репрезентував саме др. Річинський, який все пригадував, що де як де, а на церковному полі найменше побажані революційні відрухи. Тому й в ухвалах Зїзду не зривається з церковною ієрархією православної церкви (московською, ворожою українству), дається їй змогу зробити відворот, пійти на зустріч домаганням широких верств суспільности. Мимо всіх перепон, які ця ієрархія ставила в скликанню Зїзду, мимо всіх її гріхів перед українським народом (займалася й займається русифікацією).

В дискусії сенатор М. Черкавський м. и. пригадав, що сьогорічний Церковний Зїзд в Луцьку не перший. Подібний Зїзд відбувся в 1621 р. Тоді теж, як і тепер пристосовано апостольський заповіт: „Коли пастирі зрадять вас, треба вам самим подбати про спасення душ ваших".

В Луцькім Зїзді взяли участь самі міряне Духовенству ієрархи заборонили брати участь в Зїзді під загрозою найтяжчих кар. Всеж і серед національно свідомої частини духовенства Зїзд найшов щирий відгомін, що виявалося з привітних писем до дра Річинського.

Не має сумніву, що Зїзд причиниться до уздоровлення прямо жахливих відносин на церковному полі на північно-західних землях.

Напруження в двох галицьких дієцезіях не можна навіть ставити в порівнання з незвичайно прикрими відносинами на церковному полі на північно-західних землях. А всеж чи не найвища пора це напруження усунути і завести повний лад і гармонію на церковному полю в Галичині. До цеї теми ще повернемо. Сьогодня обмежимося до зазначення: Галичина повинна бути добрим прикладом для наших братів з Волині, Холмщини, Полісся і Підляша. Бож у нас церква в наших визвольних змаганнях відіграла таку преважну, прямо рішаючу ролю. Тільки перейдім думкою діячів Галицького Відродження: в подавляючій, більшости були це священики!

Як воно є?

Всі вістки з Придніпрянщини про одно говорять, а саме, що наслідком зірвання Анґлією дипльоматичних взаємин з Москвою — московських большевиків огорнув страшний ляк перед упадком. В тім своїм переляку роблять вони дальше божевільні вчинки, чим самі копають собі гріб. А саме на вістку про смерть їх варшавського амбасадора Войкова — веліли большевики без суду розстріляти 20 політичних вязнів московських, яких підозрівали о монархістичну аґітацію. Цей гидкий морд викликав велике обурення в цілім культурнім світі. Ґазети всіх народів дуже гостро осуджують цей морд, який можна хіба порівнати з мордами крівавого царя Івана Грізного. Цей морд є теж свідоцтвом, що московські большевики в страху стратили глузди і хотять жостокістю налякати всі народи, над якими вони панують вже 10 літ.

Чи оправданий цей наглий страх, який огорнув большевицьких ватажків в Москві? Безперечно, що так. В закордонній політиці виступила проти них наймогутніща держава на світі — Анґлія Та сама Анґлія, яка повалила колись Наполеона, яка приборкала Німеччину і її гордого цісаря Вільгельма II, котрий мав таку збройну силу, що перед цілим світом говорив: „Німеччина боїться хіба одного Бога". Отже Анґлія є дуже небезпечним противником большевиків. А з Анґлією іде друга світова могучість — Зєдинені Держави Америки, іде Франція, Італія і инші дрібніщі держави. Одинока Німеччина, звязана з большевиками рапальським і берлінським договором, не виступала проти них. Але коли московські большевики замордували без суду 20 визначних людей-вязнів — ціла німецька преса вдарила сильно на большевиків, картаючи їх за правління, оперте на пострасі і насильстві. Так отже проти большевиків стоїть нині цілий світ.

Але ще більша небезпека грозить московським большевикам в їх власній державі. Всі народи, над якими вони запанували насильством, ждуть лише хвилі, щоб освободитись від їх жорстокого панування. На Україні кипить. Селянство невдоволене, бо не може погодитись з земельною реформою большевиків, які селянам

признали вправді земельні наділи, але лиш на уживання, а не на власність. Селянин не є певний свого наділу, бо на другий рік може цей наділ дістати хто инший. До того большевики наложили такі високі податки, що селянинови мало що лишається з його праці. Тому селяни кажуть, що воліли би вже заплатити за землю, коби вона лишень була їх власністю.

Дуже болить селян, що ними большевики помітують. Селянина голос має при виборах лиш четвертину того значіння, яке має голос першого-ліпшого гольтіпаки в місті. Мало того — большевицький лад довів до того, що кождого поважного, працьовитого селянина уважається „куркулем“, а в громаді рей водять люди, що працювати не хочуть, а звикли жити от-так як жиють птиці небесні. Хто перед війною пропив все, що заробив, хто прогайнував своє господарство, хто вивалявся по всіх кримiналах за звичайні злочини — цей і тепер не хоче працювати на землі. Він тепер грає на першій скрипці себто верховодить в громаді, він займається доносицтвом, він кождої хвилі має большевицького жандарма за собою проти „куркуля“. Він сам не може стати „куркулем“, бо „куркуль“ мусить любити свою земельку, мусить вміти на ній працювати — а гольтіпака цего не потрафить.

Невдоволена большевицькою владою і та часть української інтеліґенції, яка погодилась з комунізмом. Як звісно, українські комуністи утворили були партію „боротьбістів“. Московські большевики не довіряли боротьбістам і цю партію розвязали, утворивши „комуністичну партію большевиків України“. В цій партії більшість мають московські і жидівські большевики, а українські комуністи опинились на сірім кінци. Одначе українські комуністи бачуть, що вони на Україні не мають ніякого значіння, що туг розсілися московські і жидівські комуністи, котрі то захопили владу і виконують сліпо накази Москви. Тому то українські комуністи стали самостійниками і зачали домагатись відділення України від Радянського Союзу.

Проти цеї української комуністичної партії звертається вся лють московських і жидівських большевиків та тих наших землячків, що їм вислуговуються. Тому то усунено з уряду в Харкові всіх тих людей, яких підозрівали, що вони стоять в порозумінню з українськими комуністами. Проти них виступів і Чубар, назвавши їх „внутрішнями петлюрівцями і авантюристами“.

Так отже московсько-жидівські большевики мають чого боятися на Україні, бо тут ціле населення проти них. Харківський уряд Радянської України — це поштуркач Москви. Він лишень сповнює прикази Москви. А коли на когось в тім уряді впаде тінь підозрівання, що він невдоволений московською політикою, цего зараз наганяють, як прим. сталось це недавно зі Шумським і иншими.

У війську і в заграничній скарбовій політиці цей уряд ніякого голосу не має. Московський уряд не допускає Українців ні до високих військових команд, ні до високих урядів і закордонній політиці. В заграничних посольствах Радянського Союзу нема ніде Українця на лік — навіть в тих державах, які граничать з Україною і в котрих конечність наказує віддати провід посольства Українцеви, як прим. в Варшаві. По смерти Войкова надіявся дехто з Українців, що тепер послом стане Українець, бож Україна по Московщині є найбільшою складовою частю Радянського Союза. Та марні надії! По Войкові, знову прийде московський большевик.

Німці у всіх державах відчувають, що істнує німецька держава, бо вона памятає завжди і всюди про своїх земляків. Те саме відчувають і инші народи, які опинились поза своєю національною державою. А коли і де відчули Українці, що в Харкові істнує український уряд? Ніде! В р. 1915 московське військо вивезло машини з друкарні Тов. ім. Шевченка у Львові і тих марних машин не вільно харківському урядови звернути (зглядно заплатити за них!) Тов-у ім. Шевченка, бо Москва не дає дозволу. Он яке значіння має харківський уряд! І коли напр. Німці у всіх державах дістають від німецької держави десятки міліонів на шкільництво — то ніде ніхто не чув про те, щоб харківський уряд дав бодай 100 карб. на українське шкільництво денебудь. Але за те гроші України сиплягь московські большевики для всяких азійських і африканських народів. Сипле московський уряд, бо „український“ уряд в Харкові є лиш його ставлеником і голосу не має.

Ласку у московських большевиків мають лиш ті з Українців, що продались московсько-жидівським большевикам. І от яркий приклад цего дали останні дні. Оноді відібрав собі життя український учений в Київі, бо не міг далі терпіти знущань якогось Олiщука, який перед війною був учителем на Гуцульщині, а тепер приказує мужам науки. Московсько-жидівські большевики завели такий лад на Україні, що й коміняра можуть заіменувати астрономом, як що він їм вислуговується.

Україна і український нарoд а харківський уряд це зовсім що иншого. І тому не треба ті поняття мішати. Український народ росте в силу, його національна свідомість що-дня більшає — український народ хоче бути сам собі паном на українській землі, і тому так ненавидить чужинецьких зайдів — московсько-жидівських большевиків і їх прислужників.

І от московські большевики, щоб туманити наших людей, які жиють в инших державах, удержують всюди своїх платних аґентів, яких обовязком є вихвалювати владу московсько-жидівських большевиків. Ті платні наймити всі вчинки московсько-жидівських большевиків вихвалюють; хвалять їх і за те, що роздають землю жидівським та московським кольовістам, хвалять їх за риський договір, хвалять за те, що викидають український гріш для всяких червоно і чорно шкірих народів.

Та наші селяни добре знають і розуміють, як воно є на Україні.

Дописи.

Нагорянка, пов. Чортків. Слід згадати і про наше село, котре до війни пишалось такими установами: Читальня „Просвіти“, Тов. Кред. „Надія“, та тов. кред. „Народний Дім“. Підчас війни зістали вони знищені. Аж при кінці 1923 р. в часі вакацій прибув в своє село п. Шевчук Дмитро студ. філ. та цілою душею посвятився рідному селові, котре завдяки його трудам, гордо вступило на указаний ним шлях до кращої долі. Старанням його та товаришів відновлено Читальню, засновано аматорський кружок, котрий під його проводом дав кілька вистав. Дохід з них призначено на устрій сцени, закупно книжок до бібліотеки, а часть відсилано на народні цілі. На велику похвалу заслугує амат. кружок ще тим, що гуртує маленьких дітей, відграє з ними кілька діточих вистав а то: „Сон Івасика“, „Сирота“, „Печери“ та „Дядько Тарас“. Хотяй учителька народньої школи заборонила дітям грати, то вони не зважаюча на ріжки та ріжні кари спішать в часі вільнім від науки до Читальні а там почувши від „Дядька Тараса“ про волю, могили та чиї вони діти, виходили бадьорі, веселі з піснями на устах, котрих не забували через ціле літо на всіх забавах. Прийде день вистави то вони стають героями вечера та зацікавлять неаби яких глядачів. Велике враження в присутніх викликала 6-літня дівчинка Яруся, котра підчас вистави вийшла в народньому строю а з уст невинної дитини понеслись слова:

...Край мій рідний Україна,
Знак мій тризуб в синім полі,
Рай мій Воля.

Не одному з присутних заблестіли слези в очах. Слава родичам тих дітей! Слава Тобі, Огороднику, що не жалієш так дорогого Тобі часу, скроплюєш молодецький цвіт рідним словом, плекаючи в них те, чого не могли осягнути їх батьки. Прийшли вакації. Він, користаючи з нових сил устроює фестин, з котрого як чистий дохід 150 зол. складає на фонд будови власного „Народнього Дому“. Своїх громадян заохочує до спілки, а за короткий час видніє напись: Коопер. „Народний Дім“, в якій він більш року невтомимо працює. Слава Тобі! А праця Твоя не згине, вона полишить сліди в серцях громадян на довгі літа. Громадяне! Сходіться частійше до Читальні, читайте, бо наукою скорше дійдете до кращої цілі. До діла! Не дрімайте. — Селянин.

Семиківці, пов. Тернопіль. Наше село страшенно знищене в часі війни, поволи приходить до себе. Національна свідомість зростає чим раз більше і можна сказати, що навіть висче стоїть, як перед війною. Зараз по війні основано Читальню „Просвіти“, а опісля відбудовано нашу церковцю. А почали ми її будувати добровільними датками. Кожний з нас ніс по своїм силам офіру до спільної каси, та радувались ми, коли наша церковця-мати двигаєсь з упадку. Найшлися у нас і добродії, які зложили більші датки, от п. Андрій Трач дарував морґ поля, а п. М. Коник зложив більшу грошеву офіру. У нас не мають послуху такі ґазети як „Народна Воля“, яка шаліє завжди, як наші люди будують собі Божі доми. От недавно пінилась зі злости та ґазета, що десь там в Торках люди будують собі церкву і „піп збирає на будову церкви“. Але за те ніхто не читав в тій ґазеті, щоб вона гнівалась, що будується костели по наших селах. Також не звертає ця ґазета уваги, що всюди жиди будують собі біжниці. Її коле в очи тільки українська церков. Ми селяне розуміємо дуже добре, що ті всі ґазети, які голюкають на наших священиків і на нашу інтеліґенцію, мають інтерес в тім. Вони вмисне каламутять воду, щоб ловити рибку для себе. Ті панки видко великі гроші побирають від наших ворогів, бо розсилають свої ґазети за дурно до нас і до инших сіл. Думають, що ми мужики дурні! Ми добре знаємо, що такі ґазети, які даром приходять, є оплачувані ворогами. Тому ті ґазети так брешуть на нашу церкву, на наше духовенство і нашу світську інтеліґенцію бо за це їм платять вороги. Але до нас такі шмати не мають доступу. Бережемося самі і бережемо нашу молодіж. Тому заложили ми цего року Тов. „Луг“, де наша молодіж гуртується, працює і учиться, берегтися вовків в овечих шкірах. Трудно нам заложити кооперативу, бо богато в нас жидів. — Від р. 1918 не святковано в нас „дня свободи“. Аж цего року дня 16. травня Всч. о. Єремак (парох в Іцкові) відправив під памятником молебен і виголосив гарну цроповідь. За це ми дуже вдячні панотцеви. На зазив його прирікаємо працювати, щоб зближитись до свободи. Встаємо з багна, проганяємо темноту. — (**В д Редакції**: Радуємось, що семиковецькі громадяне так ревно працюють коло піднесення села з воєнного лихоліття. Прикро нам лише читати, що в Семиківцях не можна основати кооперативи „бо жидів богато“. Це не є оправдення. І ми сподіємось, що семиковецька громада зараз по жнивах буде мати в себе кооперативу. Вже тепер треба розпочати роботу. Як повстане кооператива, просимо донести нашій Редакції).

З ПОЛЬЩІ І ПРО ПОЛЬЩУ.

Один з наших політичних письменників сказав, що Поляки повинні поставити памятник Чічеріновй у Варшаві. Він бо (Чічерін) своїм залицянням до варшавського правительства (приїздив в гості в 1925 р., його у Варшаві дуже гоноровано) підніс акції Польщі на льондонському ґрунті. Тепер Льондон опікується Польщею (відомо чому). На днях анґлійські кораблі приїздили в гості до маленької польської фльоти в Ґдині. Це собі світ пояснює як погроза в сторону большевиків. Чи такої погрози большевики настрашуться, можна сумніватися. Вони самі майстри в страшенню. Дуже зручно вихіснувало польське правительство вбивство большевицького посла Войкова у Варшаві. Зробило все можливе, щоби доказати, що це вбивство — акт одиниці, поза якою ніхто не стоїть. Починаючи від президента держави всі державні чинники заявили свій жаль, що таке сталося на польському терені. І перепрошували і добровільно пропонували відшкодовання вдові вбитого посла і згодилися, щоби представник большевиків був при слідстві проти вбийника. Вкінці відбувся суд і вбийника — 19-літнього хлопчину (Коверда називається) засуджено на досмертну вязницю. Польські політики люблять побренькувати шабелькою. І це знають в світі. Тому так недовірливо, з відтінком певної зневаги відноситься світ до них. І от їхнє скромне поведення з нагоди вбивства Войкова зробило в світі добре враження. До цього причинилася ще й божевільна поведінка большевиків, що у відповідь на вбивство Войкова без суду розстріляли на другий день двайцять визначних діячів, які їм нічого не могли зашкодити хочби тому, що сиділи в тюрмі. — Для характеристики настроїв, які панують по містах в Польщі знаменний є вислід громадських виборів в місті Прушкові (недалеко Варшави). Там увеважнено перші вибори і розписано нові. А вислід їх ось який: ППС. (польська соціялістична партія) дістала 792 голоси (2 радних), комуністи 2923 голоси (10 радних), правительственна ґрупа 354 голосів (1 радний), Хієно-пяст 2872 гол. (10 радних), Жиди вибрали одного радного. Так отже соціялісти тратять ґрунт під ногами. На їх місце приходять до голосу комуністи. Яку силу уявляють собою комуністи в Польщі, годі зміркувати, бо їх загнано в підземелля.

Що чувати в світі?

РАДА СОЮЗА НАРОДІВ покінчила свою весняну, з черги 45-ту сесію. Розпочалася ця сесія під дуже невеселими зна-

Аркадій Аверченко.

ВІЙНА.

Мине ще двайцять літ і ми всі, що переживали світову війну — постаріємось. Вона буде тоді нічим иншим, як лише історичною подією, і про неї будуть тоді говорити як про щось давно минуле, гейби в казці.

І як тоді наші внуки обсядуть когось з нас перед горіючим в печі огнем і пічнуть нас випитувати про наші воєнні пригоди — тоді — я вже собі тепер представляю, як ми тоді будемо брехати!

То значить, що брехати будуть властиво инші старі люде — бо що до мене, то я не в силі брехати. А як я брехати не годен, то моє поведення буде дуже неприємне. Бо чиж я властиво буду міг моїм внукам щось оповідати? Чим я зможу заспокоїти їх жадобу знання? Чи я брав участь у світовій війні? Та — ніби то і брав. Але чим я був тоді? Чи жовніром, офіцером, або може генералом? Нічим я не був! Якийсь сатана мене на ту війну затягнув, хотя ніхто мене туди не кликав.

Коли я по оголошенню мобілізації сам добровільно зголосився, то мене добре оглянули і нарешті сказали:

— Унтавґліх! Ви не надаєтесь до війська!

І це мене дуже образило.

„Що це властиво значить?, коли смію запитати“.

— Ви не довиджуєте!

А я на це:

„Вибачайте, але щож на війні треба робити? Правда — лиш одно, ворога бити? Чи не так? А це-ж преці дуже проста справа. Приведіть мені лиш його так близько до мене, щоби я його побачив, а тоді він вже певно не втече з моїх рук“.

— Гарно — кажуть мені. — Але заки ви вбєте одного ворога, то до того часу ви вже з пів копи таки наших через свою короткозорість вишлете на другий світ!

Одним словом — я дуже обурений вийшов з того бюрократичного асентирункового бюра тай ще і дверми сильно гримнув за собою.

І я порішив удатися на фронт яко воєнний ґазетний кореспондент.

На становищах нашого російського війська перед Двинськом призвичаїлися врешті люде до мене так, як до зла, яке годі оминути. Що більше — внаслідок моєї лагідности та веселої вдачі дехто мене навіть і полюбив.

Одного разу зайшов я поміж салдатів в стрілецьких ровах. Ми сиділи собі супокійно та забавлялися розмовою, а я припрошувався до їх циґареток. Аж нараз стрілянина стала сильніщою, далися чути звідкись крики та слова команди. Але я так забалакався, що цілком не зважав на це, що там за прикази видають. Аж нараз всі заверещали „Гура“! вискочили з ровів і кинулися вперед. Но — а я вже для кумпанії побіг і собі з ними.

Зачалася бійка і то одні то другі валили один другого шаблями та кололи баґнетами — а я мов та вивірка в клітці крутився і вештався то сюди, то туди поміж ними, хотя з вродженої мені скромности я аж надто добре відчував, що перешкаджаю і одним другим. Нарешті почали одні перед другими втікати. Чи то втікали ми перед Німцями — чи Німці перед нами — цего я вже добре не знаю. І я взагалі прийшов до переконання, що підчас самої битви властиво ніхто не знає, хто кого побив, а хто став побитий та хто властиво і перед ким втікає. — Про це рішають доперва на другий день панове з ґенерального штабу.

Доста того, що я біг досить довгий час, але чи перед ворогом — чи може за ворогом — цего я доси не знаю. Може бути, що я за мою нечувану відвагу заслужив собі на ордер, але може бути і так, що мене би властиво повинні яко боягуза поставити „под стєнку“ та розстріляти.

Отже — біг я та біг, а коли нарешті оглянувся — то нікого навкруги не побачив, як лиш одного Німця, що був очивидячки рівнож такої неясної вдачі під оглядом геройства — як я. Він біг дрібними кроками зараз таки коло мене.

— „А що — попався“ — кажу я до нього бундючно.

Він однак замісць мені відповісти кинувся на мене з настромленим на кріс баґнетом.

Я підніс руки до гори та крикнув гнівно:

„Чи ти здурів? Та ти ще можеш мене убити?“

Його так здивував мій оклик, що він опустив кріс з баґнетом вниз тай каже:

— Я і хочу саме тебе вбити.

„А то чому — кажу я. Чи я може тоб звів твою любу жінку, або може я тебе коли обікрав? Ох ти дураку один!“

Розумне слово ділає відсвіжуючо навіть на найбільш затуманену голову. Він застидався та каже вбиваючи баґнет у землю:

— Твоя правда — але тепер бачиш війна!

„Я і сам знаю, що тепер війна — кажу я — але це не є іще вистачаючою причиною, щоби такого припадкового знакомого, як я — штовхати зараз ні сіло ні пало — баґнетом в черево!“

І ми замовчали оба, а я собі подумав: „У всякому разі він є моїм полоненим і я його живим приведу до моїх. Можна собі представити, як вони всі здивуються. От — скажу я — бачите, чи я так дуже не довиджую. І хто може знати — може ще ордер який дістану?!“

Тут мої думки перебив нагло Німець тай каже:

У всякому разі ти є мій полонений і я... —

Але це був вже справді вершок зухвальства.

— Що?— кажу — я є твоїм полоненим?! Ні!, мій любий, ти є моїм полоненим і не втечеш небоже з моїх рук!

— Щоооо? То я за тобою біг і маю бути тепер твоїм полоненим?!

— Так, приятелю — кажу я. То я навмисне не утікав, щоби тебе як мож найдалі звабити на бік, а потім тебе взяти в полон. Це був лиш такий — так званий „воєнний підступ“ з мого боку“.

— Алеж ти мене цілком не зловив! — каже. А я на це:

— Но то вже лиш подробиці. А тепер збирайся, та ходім.

— Ходім – каже мій ворог по короткім намислі; — але ти мені не втечеш. Я тебе веду як мого полоненого.

— А то гарна історія — кажу я. Це мені подобається! Він мене веде! То я тебе веду, небоже, а не ти мене!

І ми вхопили один одного за руку та пішли, сварячись, вперед. Так ми ішли пусто-дурно полями якої доброї години, аж нарешті прийшли ми до переконання, що ми до решти збились з дороги та заблудили. А тимчасом голод почав нам давати себе відчувати в дуже прикрий спосіб і тому мене дуже врадувало, що Німець витягнув нарешті з торби хліб та мясні консерви.

—На!—каже він—та дає мені половину своїх засобів. — Як ти є моїм полоненим, то моїм обовязком є тебе прохарчувати.

— Ні, кажу я на це. Та як ти є моїм полоненим, то всьо, що є твоїм — є моїм. Я — так сказать —здобув твій обоз разом з тобою“.

Ми отже посідали під деревом, поснідали „як си патрить“, та попили потім горівкою, яку я мав в своїй полевій фляшці.

— А тепер— кажу я, позіхаючи — вартаби й переспатись. Мене ті бигви, брання в полон і таке инше дуже втомили.

— Спи, коли хочеш — сказав на це Шваб тяжко зітхаючи — бо мені не вільно.

А то чому?

— Яж преці мушу стерегти тебе, щоби ти мені не втік.

Перед тим то й я сам не важився іти спати, боячись, щоби Німець не використав цеї нагоди та не спасся бігством. Але тепер я успокоївся. Мій Німець був упертий мов осел, а його тупа голова на добре вийшла мені.

Я збудився, коли вже вечеріло.

— А ти все ще тут сидиш? запитав я його.

— Ая — каже Німець цілком спячий.

— Но! — кажу я йому. Тепер ти можеш іти спати а я тебе буду стерегти.

— А як утечеш?

— Дурниці говориш! — кажу. Хтож буде втікати від свого власного полоненого?!“

Шваб лише плечима здвигнув та заснув небаром. — Лагідно погасав день на далекім овиді, а послідні проміння сонця розливали на лици мого ворога маєве, рожеве світло.

— А щоби то було, колиб я таки забрався геть?— подумав я собі Мені вже й так надоїло волочитися з ним. А крім того — таки і ситуація є цілком неможлива. Він є переконаний, що він мене взяв в полон, а я знову — що я його полонив.

І коли ми тепер позбудемся один одного — то буде це щось подібного немов „виміна полонених“.

ками. З усіх боків говорено, що наради будуть бурливі. Найчорніще задивлялися на вислід нарад Німці. А мали вони до полагодження дві важні для себе справи: знищення деяких фортець на східній границі і справу Надренії. Та в часі нарад густі хмари стали розсуватися і члени Ради розїхалися в добрім настрою. Справу контролі, чи Німці виконали свої зобовязання на східній границі, доручено двом атташе посольств в Берліні, а не окремій комісії, як цього домагалася головно Польща. Справа Надренії відсунена до осінної сесії Ради Союза Народів. До цего також причинилося те, що французький міністр заграничних справ — Бріян занедужав на очи і мусів скорше виїхати з Женеви. На своїх явних засіданнях Рада Союза Народів полагодила кілька справ другорядного значіння. Та не в них вага цеї сесії. Найважніще є те, до чого договорилися керманичі політики великих держав у своїх тайних розмовах. В них головна вага женевських нарад. А те, до чого вони договорилися останнім разом, зачне щойно за якийсь час вилазити з політики окремих держав. Публично заперечується, неначе б в Женеві була мова про якусь змову супроти большевиків, про бльокаду економічну чи про збройний похід на Рад. Союз. Одначе більше як певне, що про большевиків найбільше говорено в Женеві. Очевидно, до писаних постанов в цій справі не прийшло, що більше: про це покищо не можна й говорити, бо похід на большевиків без Німців неможливий, а Німці на таке підприємство так довго не підуть, як довго не перекреслений до кінця версайський договір і не виконані всі їхні вимоги. Анґлійська політика покищо змагає до того, щоби кожна держава поборювала якнайостріще большевицьку пропаґанду у себе в дома та щоби большевикам не зичив ніхто грошей. Бо Анґлія хоче, щоби большевизм сам задушився.

БОЛЬШЕВИКИ тоді, коли Анґлія зірвала з ними взаємини, голосили на цілий світ: „маємо загартовані нерви, не видвигнете нас з рівноваги“. Анґлійці плюнули їм в лице в Пекіні, а відтак ще раз таки в Льондоні, і большевики приняли це за добру монету, казали, що це дощ паде. Щойно вбивство посла Войкова витрутило їх з рівноваги. У відплату за Войкова розстріляли без суду двайцять політичних вязнів, викликуючи цим варварством страшне обурення в цілому світі. Не могли нічого кращого видумати, щоби допомогти Чемберленови підбурити проти большевицького ладу всі держави. Зробили цей божевільний крок немов на підтвердження слів американського амбасадора в Парижі, який назвав ватажків большевицьких „скаженими собаками“. Большевики перечислилися, вертаючи до крівавих способів боротьби з політичними противниками з часів военного комунізму. І в світі тепер говорять: вони (большевики) непоправні, їх треба здавити. За вбивством Войкова у відплату за 20 розстріляних політичних вязнів — відбувся замах на комуністичну орґанізацію в Ленінграді, невдалий замах на шефа ленінградської чрезвичайки Мессінґа, вдатний замах на шефа білоруської чрезвичайки і на визначного комуністичного діяча Турова. Так воно вже в світі водиться, що клин клином вибивається. А покищо большевики своєю нерозумною політикою довели до того, що світ зачинає уважати їх за заповітрених. Розуміється, в таких умовинах не може бути й мови про позичку. Тай ще одно: з огляду на загальну ворожнечу до большевиків для боротьби з ними навіть не потрібна війна, бо й так ніхто не буде йти їм на зустріч, а балакатимуть з ними як з дикунами, тобто тільки тоді, коли можна на них заробити, нічого не даючи їм у відплату. Большевицька чрезвичайка розстріляла без суду фінляндського полковника Ельвенґрена. Через те мають большевики свіже непорозуміння з Фінляндією.— Після оповіщення присуду на вбийника Войкова (його засуджено на досмертну вязницю) большевики підняли крик, мовляв — засуд за лагідний. Хочуть остро домагатися, щоби з Польщі викинено всі протибольшевицькі російські орґанізації (зовсім так само, як колись домагався царат від других держав, де були еміґрантські революційні орґанізації).

НІМЦЯМ богато клопотів спричинили большевики своїми непочитальними вибриками. Бо Німці бажали освоювати большевицьких дикунів, притягати їх до співпраці, вчити розуму. А вони (большевики) наробили скандалів, від яких цілий світ трясеться з обурення. Тому в незручному положенню опинився дуже проворний німецький міністр заграничних справ Штреземан, який старався посередничати між Радянським Союзом і Анґлією. Німецька преса не щадить слів осуду на адресу божевільної політики кремлівських можновладців. Деякі надії покладається на Чічеріна, який вертає до Москви і там буде лляти коновками зимну воду на голови своїх партійних товаришів.

АНҐЛІЯ тепер займає до большевиків таке становище: хочете торгувати, гаразд — тільки гроші на стіл; але про які небудь привілеї, які прислугують представництвам других держав, шкода й говорити. Значить, Анґлії хочуть з большевиками піддержувати тільки такі взаємини, які піддержується з дикунами.

АМЕРИКАНСЬКІ власти видали розпорядок, яким дуже остро заборонюється використовувати довжників. Річ в тому, що в деяких стейтах ще й досі істнує звичай невільництва довжників, хоча це невільництво знесено ухвалою конґресу (парляменту) ще в 1867 році. Всеж цей звичай не переводився, головно в південних стейтах (союзних державах). А це невільництво полягало на ось чому: Бідні пеони (селяне) брали від дідичів засоби до життя на відробіток і ставали невільниками своїх вірителів. Тяжко гарували, ледви заробляли на нужденний прожиток, а довгів ніколи не могли збутися. А бувало й так, що плянтатори з недостачею робучих рук боролися в той спосіб, що купували вязнів, тобто платили за них гривни, видіставали з тюрми, давали підписувати документи задовження і опісля тримали їх в своїх цупких руках. Часто траплялося, що американські суди мали до діла з добровільним невільництвом. Тепер американське правительство рішило зробити кінець всякому замаскованому невільництву. Не має сумніву, що на видання згаданого розпорядку вплинули радикальні реформи, які переводить в сусідному Мексику правительство Калеса.

ФРАНЦУСЬКЕ правительство взялося до острого поборювання комуністичної пропаґанди в краю. А з представником Радянського Союза (Раковським) говорить, о скільки є вигляди, що большевики зобовяжуться сплатити царські довги. Одначе не має й мови, щоби Франція зробила вилім в одноцільному „моральному“ фронтові, який у відношенню до большевиків розбудовує Анґлія. З большевицькими представниками балакає, бо з таких балачок все можна витягнути користь: от фірма Гарріман заключила недавно в Москві користну умову в справі копалень заліза на Кавказі. Ця фірма дістала необмежений привілей видобувати тут залізо на 18 років. Бо большевики дуже потрібують грошей, тому продають все, чого собі хто забажає.— В департаменті (округ, губернія) Об відбулися доповняючі вибори. Цікавий вислід голосування. Отже в першому голосуванні впало на католицького кандидата 6905 голосів, на поміркованого націоналіста 14465 на радикала-соціяліста 6.434 на соціял-демократа 8271, а на комуніста 15.824. При другому голосуванні католицький кандидат цофнув свою кандидатуру, доручуючи голосувати на поміркованого націоналіста. Соціял-демократи з першу дали вільну руку своїм виборцям, а в останній хвилі казали їм голосувати на комуніста. Вислід другого голосування був такий: поміркований націоналіст дістав 28000 голосів, комуніст 25.000. — Французький міністр фінансів Поанкаре (він є й премієром) зумів здобути довіря для франка в світі. Використовуючи це, закупив він чужих валют на 20 міліярдів франків. В самому Льондоні має Французький Державний Банк закуплених кілька міліонів фунтів штерлінґів. Для стабілізації франка Французький Банк поробив у Льондоні більші закупи золота в штабаху так, що це зачало відбиватися на анґлійському фінансовому господарстві. Тому ґубернатор Анґлійського Державного Банку їздив до Льондону і цю справу управильнив в той спосіб, що Французький Банк буде закупувати золото через Анґлійський Банк. — Посол Сулів в своїй промові в парляменті ствердив, що комуністи потворили в армії французькій партійні ячейки. І так: в піхоті є таких ячейок 170, в кінноті 30, в артилерії 49, в інжинірських частинах 23, в спецяльних відділах 57, в маринарці 52. До комуністичної орґанізації вступило 200 офіцерів. Міністр війни заперечив ці інформації посла Сулів, одначе преса домагається, щоби „подивитися правді в очи“. Другий посол (Маріно) звернув увагу на небезпеку комуністичної пропаґанди в кольоніях. Ця дебата в парляменті на тему большевицької пропаґанди значно причинилася до того, що тепер французький уряд зачинає гостро братися до французьких большевиків.

В ЮГОСЛАВІЇ розвязано парлямент (скупштину) і розписано нові вибори, які відбудуться 11. вересня. Буде переводити вибори премієр Вукичевич, який перевів певні зміни в своєму правительстві. Вкінці зажадав теж видачі паспортів для персоналу посольства альбанський посол Цена Бей (югославянський посол давніще вже покинув Альбанію). Одначе з цеї хмари дощу не буде. Це видно м. и. з того, як Югославія поставила справу в Раді Союза Народів. Її представник Фотич обмежився до ноти, в якій поінформував про перебіг югославянсько - альбанського непорозуміння, не жадає інтервенції Союза Народів, тільки зазначує, що Югославія радо поможе до провірення справи, якщо Союзови Наронів в звязку з цим непорозумінням на сунулисяби поважні міркування. Чому таку делікатну поведінку вибрала Югославія? Годі собі це инакше пояснити, як певною зміною в міжнароднім положенню на користь Югославії. Вибрики Альбанії були подиктовані Італією, а Італія числила на те, що на її роботу в Альбанії Анґлія буде дивитися через пальці, бо потрібує Італії. Та ось прийшло анґлійсько-французьке зближення, а тим самим певне остудження взаємин між Італією і Анґлією. Тепер Італія, яка має богато справ на пеньку у відношенню до Франції, мусить пристосуватися до французсько-анґлійської дружби, отже не посміє дальше дражнити Югославію, якою опікується Франція. Що на югославянсько-альбанському пограниччю не буде бурі, утверджує ще й те, що анґлійський посол в Югославії поїхав собі спокійно на двомісячний урльоп. Значить, Анґлія не боїться ускладнень на Балкані, бо инакше її посол пильнувавби справи в горячий час.

В КИТАЮ відбуваються мало зрозумілі для Европейця переміни. Остання знаменна вістка з цього великанського людського муравлища, що Чанґ-Тсо-Лін і чотири инші команданти північних військ окружною дорогою сповістили, що Чанґ-Тсо-Лін переймає начальну команду над всіми військами, які борються з червоною армією. З Пекіна подано до відома про звільнення команди корабля „Память Леніна“. Маршалок Чанґ-Тсо Лін заявив, що він готов звільнити й жінку Бородіна та трьох большевицьких курієрів за триста Китайців, що сидять в большевицьких тюрмах. Крім цього домагається він видачі сина ґенерала Чан-Кай-Шека (вчиться на китайському університеті в Москві, є большевиком і написав заяву, в якій пятнує свойого батька), бо — мовляв — хоче його післати в дарунку старому Чан-Кай Шекови (певно на те, щоби батько навчив сина, по чому локоть маслянки.) — Японський б. военний міністр виїхав до Пекіну, щоби тут виступити в ролі посередника між північними і полудневими ґенералами. Чи в звязку з цим стоїть згадана на вступі вістка про начальну команду Чанґ-Тсо-Ліна, не відомо.

В ІРЛЯНДІЇ відбулися вибори до парляменту. Републиканська партія (її провідником національний герой де Валера) здобула 42 мандати і є другою з черги найсильніщою партією в парляменті. Де Валера заявив, що республиканці не будуть присягати на вірність королеви, тільки на вірність ірляндському народови.

ВСЯЧИНА

Наших передплатників просимо надіслати передплату до кінця червня, бо з початком липня перестанемо висилати ґазету.

Дирекція державної ґімназії з україн. викладовою мовою в Перемишлі оголосила: п р и в а т н і іспити зачинаються 25 червня о год. 8. рано. Такса 30 зол. має бути заплачена до 24 червня. Подання до вступних іспитів до І. кл. приймає Дирекція 23, 24 і 25 червня від 10—11 год. перед пол. До подання треба долучити метрику і послідне шкільне свідоцтво. **Вступні іспити до І кл.** зачнуться 28 червня о 10 год. рано. Подання до вступних іспитів до кляс II—VII приймає Дирекція що дня. До подання треба долучити: 1) метрику 2) послідне шкільне свідоцтво 3) свідоцтво моральности 4) посвідку шкільного лікаря 5) таксу 10 зол. Вступні іспити до кляс II — VII зачнуться 29. червня о 8 год. рано.

В Муз. Інституті ім. Лисенка в Перемишлі відбудеся в сали Дівочого Інститута п о п и с співів кляс фортепянових і скрипкової а саме в середу 22 VI ц. р. низчих курсів в четвер 23. VI. визчих курсів, на які родичів і прихильників музики щиро запрошується. Початок тих пописів о $4\frac{1}{2}$ попол.

Минулої неділі відбулася традиційна процесія на пикулицькі могили. В процесії взяла участь шкільна молодь, представники орґанізацій з вінцями і непроглядні маси народу. Процесію провадив о. кан. Гриник, котрий по молебні на могилах виголосив прекрасну релігійно-патріотичну проповідь.

Політика харківського уряду. Статистична комісія харківського правительства ствердила, що на Україні 5 міліонів сільського населення не має варстату праці. Тому робляться заходи, щоби цих пять міліонів безземельних селян перекинути на Сибір. — А одночасно жидівська телеґрафічна аґенція повідомляє, що харківське правительство з власної спонуки відступило Жидам нові простори на Херсонщині для кольонізації, бо перше визначений на цей рік простір вже вичерпаний. В комунікаті жидівської телеґрафічної аґенції є похвала харківському правительству ще й за те, що воно з окремою пильністю попирає жидівських кольоністів на Херсонщині кредитами та всякими иншими способами.

Загранична торговля Радянського Союза. Торговельний оборот Радянського Союза зростає з року на рік. Всеж виносить він ледви третину передвоенного обороту. Вивіз з Радянського Союза йде головно до Анґлії, Німеччини, Латвії і Франції. А спроваджує товари головно з Німеччини, Зєдинених Держав і Анґлії. В дуже невеликих торговельних взаєминах є Радянський Союз зі своєю сусідкою Польщею. В році 1925/26 участь Польщі в привозі з Радянського Союза виносила всього 1·4%, а у вивозі до Радянського Союза 0·5%. Для орієнтації, як дрібну ролю відіграє Польща в торговельнім обороті Рад. Союза з заграницею, зазначимо: в 1925 привожено до Рад. Союза з заграниці товарів на 674 міліони рублів (в цьому з Німеччини на 172 міл., а з Анґлії на 125 міл.); а вивезено на 589 міліонів рублів (з того до Анґлії на 187 міл., а до Німеччини на 111 міл.). Мізерний торговельний оборот Польщі з Рад. Союзом зріс щойно в мин. році, коли Польща стала вивозити туди вугіль. В цім році спроваджує Польща з Рад. Союза збіжже і руду. За те на пограниччю процвитає контрабанда. Як викрили радянські власти, в 1926 році з Польщі перепачковано товарів на три міліони руб. Перепачковувано головно ріжні матерії, шкіри і перфуми.

Окр. Здвиг наших Соколів відбувся у Львові 19. червня дуже величаво. 26. червня відбудеться здвиг Лугів. Жаль, що Старшини обох товариств не порозумілися і не скликали спільно Сокільсько-Лугового Здвигу. Маніфестація вийшлаби в такому випадку куди величавійше. Маємо тверду надію, що ці окремо устроювані здвиги Сокола і Луга являються підготуванням до великого спільного здвигу, як це було в 1914 р. Пригадуємо: на другий день після Сокільсько-Січового Здвигу 1914 р. польська преса вила зі страху перед цим виявом сили сокільсько-січової орґанізації.

Політичні процеси не переводяться... В Луцьку покінчався великий політичний процес, в якому суджено людей за те, що мовляв — належали до комуністичної партії і творили чи мали намір творити „диверзійні“ ватаги і т. и. речі. На лаві обжалованих засідало 60 людей, головним чином наших селян, що в більшости щойно з акту обвинувачення довідалися про проступки, які їм й не снилися. Засуд страшно острий: кількох людей засуджено на безриченцеву тюрму, частину на довголітну тюрму (до 15 літ!), а 24 увільнено. В Кракові незадовго розпічнеться новий політичний процес. В цім випадку судитимуть за „шпіонажу“.

Громадські вибори на Волині. В слід за громадськими виборами в Східній Галичині польське правительство розписало вибори на Волині. Мають вони покінчитися ще в тім місяці. Парляментарна Репрезентація видала окрему відозву до Українців Волинської Землі з закликом до масової участи у виборах і до вибирання до громадських рад найкращих людей: найсвідоміщих і найхарактерніщих. Так само розписало міністерство внутр.

Я отже піднявся як мож найтихіще з землі, всунув йому поміж пальці мою фляшку з рештою горівки, щоби його якось потішити по втраті полоненого — та пішов геть. А він собі спав супокійно немов та дитина, котрій всунено в руки пипку, та котра пробудившись буде й плакати, що її нянька десь забралася.

Ось це і є всі мої пригоди на военнім терені. Але як мені це всьо прийдеться колись оповідати моїм внукам, коли всьо лишилось таким невиясненим?! А саме: чи то ми тоді побідили — чи ворог? Чи то ми утікали перед ворогом — або чи радше ворог утікав перед нами?

Тепер як довго я ще молодий — розповів я тут усю правду. Но — але як колись постаріюсь, то буду мусів моїм внукам так брехати, як це другі роблять.

Ледяні гори на океані.

Що року з весною являються плаваючі ледяні гори на Атлянтійськім океані, що ділить Америку від Европи. Ті ледяні гори є дуже небезпечні для мореплавби, бо коли корабель зудариться з ледяною горою, то розбивається і поринає на дно. Так дня 15. квітня 1912 р. затопився великий корабеля „Титанік“ з 1635 людьми. Був це зовсім новий корабель і перший раз їхав з Ліверпулю до Ню-Йорку. Його уладження для людей відповідали найвибагливіщим вимогам, тому богато людей з цікавости вибралось тоді „Титаніком“ в подорож. „Титанік“ хотів показати світови, що він найскорше заїде з Ліверпулю до Ню-Йорку. Але по дорозі з сильною парою наїхав на ледяну гору і розбився.

Щож це є ті ледяні гори?

Ледяні гори „родяться“ в Ґренляндії, відриваючись від її побережа, вкритого ледам на сотні а то й тисячі стіп завгрубшки. Поволи спливають на море і починають свою подорож по океані, яка триває цілий рік або й довше, і заносить їх яких 1,800 миль на південь.

Від побережа Ґренляндії ледяні гори відстають раннім літом і з водою пливуть до берерів Лябрадору, де їх застає зима. Море при берегах замерзає і ледяні гори на зиму примерзають на місці. Але вже в марті вони зявляються на морі на північ від Нюфендленд і поволі, яких десять до двайцять миль на день посуваються на південь. Одначе не всі в одному напрямі. Залежить від морських струй. Деякі ледяні гори заносить до заливу Святого Лаврентія; інші пливуть на захід; та найбільше їх посувається на південь, здовж східних берегів американського континенту, поки врешті не розтопляться в теплій воді. Тут власне вони зявляються найбільшою небезпекою для мореплавби, перерізуючи дорогу кораблям, що плавають поміж північно - американськими і північно - европейськими пристанями.

Для охорони кораблів служить т. зв. Міжнародня Ледова Сторожа, удержувана Зєдиненими Державами на спільний кошт з приморськими країнами, інтересованими в атлянтійській мореплавбі. Два спеціяльні кораблі „Тампа“ і „Модак“, ранньою весною виїздять з бестонського порту на море, щоби стежити за ледяними горами, остерігати кораблі і давати їм знати, коли їм безпечнійше зійти зі свого правильного шляху далі на південь.

В добру погоду і ясний день з „воронячого гнізда“ на верху корабля можна побачити ледяну гору на 15 миль. Та в густому тумані на морі її не видно далі як на сто кроків. Електричним рефлєктором можна її побачити у віддаленю двох миль, а в дуже ясну місячну ніч навіть пять миль.

Для корабля на морі загроженому ледяними горами єдина безпечна річ плисти так поволі, щоб у випадку стрічі можна змінити хід і небезпеку виминути. Звичайно, се залежить від того, як далеко можна бачити. Для красшої орієнтації й охорони служить теж висше згадана ледова сторожа, що стежить за наближенням ледяних гір та їх напрямом і через радіо інформує кораблі, де їм на темному і туманному морі оберігатись небезпеки. Розуміється, кораблі, які по дорозі стрічають ледяні гори, один одному подають вістку і остерігають себе взаїмно.

справ вибори до міських рад в Ковлю, Володимирі і Луцьку. В перших двох містах відбудуться вибори 10. липня, а в Луцьку 17. липня.

Складайте жертви на українських інвалідів! Львівське, станиславівське і тернопільське воєвідство дали дозвіл на переведення збірки на українських інвалідів, якими опікується „Укр. Краєве Т-во опіки над Інвалідами“ у Львові. Речинець збірки кінчиться 26 червня ц. р. Час короткий. Поміч негайно потрібна. Поспішіть з допомогою нашим інвалідам, дайте змогу забезпечити їм життя-буття! — Одержуємо вістки з Америки, що там провадиться акція в ціли організації збірок на допомогу інвалідам та будову Українського Дому Інвалідів. Ця справа лежить на серці всім Українцям без огляду на партійні переконання. „Старий край“ повинен показати з нагоди теперішньої збірки, що він найдужче відчуває терпіння своїх інвалідів — борців за визволення, шанує їх дорого окуплені пориви та розуміє їх потреби.

Переписка Редакції. „Луговок“ в Голодовичах (Бібрка) і Дописувач з Волосянки (Сколе): Ваші дописи не підписані і помандрували до печі. Шкода часу на писання і грошей на оплату почтову, бо ми безіменних дописів не містимо. — Селянин в Мельниці. Ваш допис дуже цікавий. Лежить у нас вже пів року, але ми не можемо його помістити, бо не знаємо, хто є автором допису.

НОВИНКИ.

Самовбивство поета з жалю за мамою. В Неаполю відібрав собі життя талановитий італійський поет Франческо Ґета. Причиною розпучливого кроку поета була смерть його мами, яку дуже любив—як написав—була його „одиноким прибіжищем перед болючою самотою життя“. Поет-самітник в останніх часах був призабутий. Щойно смерть пригадала його заслуги для італійської літератури. Вперше на літературній ниві зявився він в 1900 р.

Безвартність життя робітника у большевиків. Інспекція праці у Луганську зареєструвала за рік 13.000 нещасливих випадків у фабриках цього округа. Число смертних випадків в порівнанню з попереднім роком зросло на 77%. Причиною цього недостача фахового надзору і знищені машини.

Небувала скількість хрущів появилася в селі Яблонові коло Копичинець і спричинили великі шкоди в садах.

Бурі і повені на Закарпатській Україні, Словаччині і Білоруси. На Закарпатській Україні та Словаччині шаліла минулого тижня буря, над кількома місцевостями обірвалися хмари. В богатьох місцевостях позривані мости, м. и. в Мезоляборч залізничий міст. Були жертви в людях. Коло Пільзна знищених 20 господарств. Місто Кошиці опинилося під водою. На Білоруси град навістив повіти слуцький, бобруйський і могилівський. Знищених є 10 тисяч десятин засівів. Довкола міста Борисова на 15 кільометрів знищені засіви, а в місті позривала буря богато дахів з домів.

„Шукайте поета“. Хоча в Китаю кипить братовбийча війна, населення без ріжниці політичних поглядів шанує давну традицію. Отже в перших днях травня на ріці Янґ-Тсе-Кіянґ відбулося свято „шукання поета“, так як це роблять Китайці 1500 літ. На жовті води випливає кількадесять човнів, закінчених головами смоків. Люде що сидять в човнах, запускають у воду сіти і шукають тіла поета Кім-Іуана, що жив в четвертому віці нашої ери. Кім-Іуан написав твір — подібний змістом до „Божественної Комедії“ Данта. В цім творі описав він китайське пекло, в якому на самому дні помістив зненавидженого народом китайського цісаря. Тяжко відпокутував поет свою відвагу. Мусів втікати зі столиці і ховатися поміж рибаками. Та й тут досягла його рука тирана. Відчуваючи, що не оминути йому рук, поет написав тестамент, в якому каже: „цілий світ стрягне в болоті, так нехай бодай поет заховає чисту душу“. Тестамент завірив одному рибакови, а сам кинувся в ріку Янґ-Тсе-Кіянґ. Добрі люде постановили пошанувати поета похороном, не дивлячись на неласку цісаря. Закинули у воду сіти, щоби зловити тіло. Одначе на даремно. І на памятку про поета рікрічно це повторюють. Знаменною рисою сього свята в цім році, що святкули його спільно „червоні“ і „білі“ Китайці, шануючи спільно память доброї і чистої людини“.

Як Голяндці побільшують управну площу? Від триста літ Голяндці борються з морем. До цього примушують їх обставини. Край невеликий, а число населення росте з року на рік. Велика скількість Голяндців виїзджає до кольоній за море. Та вже така природа у людей, що найрадше держаться рідної землі. Отже щоби було на чім жити, Голяндці взялися осушувати болота, озера. В давніщих часах втратили Голяндці 800 тисяч морґів орної землі, яку залляло море. Вони завзялися і відібрали втрачену площу з процентом: при помочі відповідно будованих гребель і шлюзів вони осушили півтора міліона морґів. Тому Голяндці залюбки повторюють приповідку: „Бог сотворив світ, але Голяндію сотворили Голяндці.“ — В останніх часах постановили Голяндці висушити велике озеро — море Зюйдерзее, величини четвертини краю. Про це думали вони вже 250 літ. Та поважно до переведення в життя взялися Голяндці щойно тепер. Довго працюрали інженіри над пляном. І 14. червня 1918 р. інж. Лені, тоді міністр публичних робіт оповістив декретом, що Зюйдерзее „закрите для риболовлі і мореплавби, бо воно підлягає осушенню“. І від кількох літ будується гребля, яка відділить Зюйдерзее від Північного Моря, а опісля воно буде зведене до величини невеликого озера, з якого воду будеться спускати в море при помочі 25 шлюз. Кошта осушення будуть виносити 580 міліонів ґульденів, т.є. понад два міліярди польських золотих. Таким чином здобудуть Голяндці нових 224.000 гектарів управної землі.

Дзвін з Америки. В теперішній столиці Литви, Ковні, завісили на вежі катедри „Дзвін Свободи“, який прислали в дарі американські Литовці. На цьому дзвоні є такий напис в литовській мові: *„Дзвони від віку до віку синам Литви, що тільки той заслуговує на волю, хто її боронить!* Цей дзвін дзвонить тільки раз в рік підчас національного свята.

Взялися на спосіб чеські комуністи і свою тайну друкарню в Братиславі примістили в одній державній установі, користуючись прихильністю предсідника цеї установи. Та з часом це вийшло на верх.

Нещасна пригода. Баварський міністр фінансів Краунек хотів скочити до трамваю, коли трамвай був в русі. Скочив нещасливо і тяжко потовкся. Його відвезено до шпиталю і тут він після операції помер.

Підкоп під тюрму зроблено в Софії, столиці Болгарії. Метою цього підприємства було увільнення політичних вязнів. Щоби дістатися до середини тюрми, бракувало ще всього два метри. Та саме тоді власти попали на слід і всі зусилля пішли на даремне. Арештовано всю тюремну сторожу.

250-літня жінка. Російські ґазети повідомляють, що в селі Кучела (на Сибірі) живе жінка Пелагія Василівна Пепчерьшева, що певно є найстаршою жінкою на світі, бо має 250 літ, Ся жінка пережила в своїй родині вже шість поколінь. Останніми часами втратила зовсім память. Чи дійсно вона така стара, годі знати, але і найстарші люде в селі кажуть, що як вони були молоді, тоді вона вже була найстарша в громаді.

Сумні вигляди на урожай в Канаді. Сегорічна весна в цілій західній Канаді дуже мокра і вигляди для фармерів зовсім погані. Пшеницю годі засіяти. В Манітобі засіяно заледви 40 до 45 процент посівної площі, в Саскачевані 50 до 60 процент, в Алберті 45 до 50 процент. В кождій провінції є великі области, де не засіяно ані зерна.

Згинув в ліжку від грому один чоловік в Леодіюм. Шаліла буря і грім вдарив в хату саме тоді, коли цей чоловік (Дезорін) положився до ліжка, щоби відпочити. В хаті крім нього була теж його жінка, одначе вона вийшла ціло.

Хитрий злочинець. В Пльозензее (в Австрії) сидів в тюрмі від двох літ небезпечний бандит Фріц. Недавно прийшла до нього у відвідини його жінка. Побалакали і прощаються довгим — довгим поцілуєм. Сторожам тюремним, в прияві яких балакав Фріц з жінкою, ця картина витиснула з очей сльози зворушення. На другий день Фріц втік з тюрми. Поміг йому саме цей довгий — довгий поцілуй. Саме тоді він всунув жінці в уста карточку, на якій було написано: „Рано 5 травня підчас проходу втечу через мур. Дай поміч по другім боці“. На другий день (5. травня) Фріц перескочив мур, там чекав на нього ровер і новий кашкет. Бандит втік і слух по ньому загинув.

Поміч одновірців. У Львові на вул. Казимирівський поліційний аґент допав фалшівника гроший, коли саме пускав в рух черговий фалшивий банкнот. Фалшівник мав при собі більшу скількість гроший власного виробу. Та тут станули йому в пригоді його одновірці — Жиди. Впхалися між нього і аґента, зробили „збіговище“ і фалшівник втік, заки на свист аґента надбігли поліцаї.

Деморалізація по урядах на Україні і боротьба з нею. В Житомирі начальник стації вкрав три тисячі карбованців і втік. Тут же арештовано 10 урядовців міліції, які найшли собі ось яке джерело доходу: арештували богатих громадян, мучили їх, а опісля за відповідним викупом випускали на волю. В Харкові арештовано управителя кооперативи який побирав лихварські ціни за товари, а опісля ще й обікрав касу. В Мошурові (Гуманщина) селяне вбили предсідника місцевої ради — комуніста Хоменка, який здирав і переслідував людей.

Жертва легковірности. Анна Фель з Чорного Острова (повіт Бібрка) служила у Львові і тут познайомилася з Іваном Ковальчуком. Він приобіцяв їй оженитися з нею. І легковірна дівчина завірила Ковальчукови тяжко запрацьований гріш (250 зол.), а відтак й віддалася йому. Перед Зеленими Святами ще позичила 200 зол. і дала мантієви, який умовився з нею, що підчас свят відбудеться весілля, А підчас свят Анна в Чорнім Острові приготовившись на весілля, даремно чекала на молодого. Він не приїхав. І тепер що показується: Ковальчук жонатий чоловік, має жінку і двоє дітей. А з легковірної дівчини тепер люде в селі насміхаються.

„Не перевертати“! З таким написом дістав таємний пакунок англійський льорд Graigh після весілля. Був це подарунок від невідомої особи з нагоди його женячки. Він розпакував і з дива не міг вийти: в пакунку була здоровенька дитина, дуже подібна до його молодої жінки. Коли він приглядався дитині, війшла до кімнати жінка. Очевидно, зразу пізнала власну дитину, яку в тайні перед своїм нареченим (а тепер чоловіком) дала на виховання. З розпуки, що тайна вийшла на верх, вхопила дитину і заки чоловік спостеріґся, вискочила через вікно з першого поверха. Дитина згинула на місци, а легкодушна мати в шпиталю приходить до себе, щоби стати перед судом.

Звірські інстинкти. В Мельжині коло Ґнєзна трох осібняків зайшло до шинку разом з одною замужною жінкою. Впившись до безтями, жінку знасилували, а опісля вивели з шинку, обляли смолою і підпалили. Нещасну ледви вратовано а пяниці втікли.

По американськи... В Joliet в Америці засуджено 5 злочинців на смерть. Перед виконанням засуду вони зуміли дістатися до інспектора тюрми і примусили його кермувати автомобілем. 300 кільометрів від міста дігнала їх поліційна погоня Двох злочинців згинуло від стрілів. двох поліція зловила, а один таки втік.

Забив власну жінку. Петро Скрипчук, син Миколи в селі Голові коло Косова. Після доконаного злочину втік зі села.

Жертви світової війни. Небіжка Австрія підчас світової війни мала під зброєю 8,320.000 людей. З цього числа впало на побоєвищах 876.000, а ранених, взятих до неволі і пропавших без вісти було около 4 міліони.

Нові книжки.

Автори, бажаючи, щоб їх твори були на цім місци оцінені, мусять прислати два примірники книжки.

Богдан Лепкий: **Батурин.** Історична повість. Сторін 416. Видання „Української Накладні. Київ-Ляйпціґ.

Трильоґія Лепкого п. з. „Мазепа“ викликала серед української читаючої публики зацікавлення. Показчиком сього зацікавлення попит на „Мазепу“: давно у нас яка небудь книжка так бистро розходилися, як останній твір Лепкого (мимо його обєму і відносно високої ціни!). Сміливо можна сказати: трильоґія Лепкого викликала справжню сензацію на нашому книжному ринкові. І ось перед нами остання частина трильоґії: „Батурин“. Конфлікт, якого початок зобразив нам поет в „Мотрі“, а дальший його розвиток в „Не вбивай“, находить свою розвязку в „Батурині“ Шведський герой зі своєю непобідимою армією входить в межі України, напруження між Москвою і Україною назріває до найвищої точки і гетьман переводить в життя свій старий, довго розважуваний, довго підготовлюваний плян: зриває з Петром, входить в союз з Карлом. Гетьман переходить на бік Карла з відносно невеликою армією. Орґанізаційний ґеній Петра виявляється м. и. і в цьому, що Петро мимо довіря до Мазепи все таки пильно дбає, щоби гетьман мав біля себе якнайменше війська. Цар добрий нюх має, відчуває, як великою ненавистю дишуть „Черкаси“ до зайдів з півночі. Хоча царський любимець-Меншиков крок за кроком плентається за Мазепою, гетьман вспіває перейти на шведський бік. Гетьманська столиця — Батурин рішається боронитися перед подавляючими силами Меншикова на життя і смерть. На чолі оборони стає полк. Чечель. Залога і героїчне міщанство присягають боронитися до останньої краплі крови, числячи на відсіч з боку гетьмана.

Старшини, козаки, міщанство доказують чудес героїзму. Добрим духом батуринської фортеці Мотря. В новому світлі показується її мати, Любов Хведорівна. У велику хвилю забуває про свою довголітню ненависть до Мазепи. Батурин паде тільки завдяки зраді наказного полковника Носа. Москалі вибивають в пень і останки залоги і героїчне населення. Жостокість людей царя Петра зображена Лепким в яскравих ,плястичних картинах.

Палає Батурин, несеться зойк і крик катованих жертв, з руїн передирається до свойого гетьмана геройський оборонець столиці — полк. Чечель з горсткою останків залоги. Смертельно потомлені. Печуть рани. Продістаються до перших людських осель. В кількох розділах („Українська душе!“, „У добрих людей“, „Сусіди“, „Лицар у блискучій збруї“ і „Бо не знають, що творять“) поет дає нам посмак атмосфери, яка панує поза мурами Батурина.

З окрема незатерте враження залишає розділ „Українська душе!“, в якому чернь пориває полк. Чечеля, щоби віддати його на муки князеви Меншикову. В цих розділах стає перед читачем у весь зріст ріжниця між державно-творчим городовим козацтвом і степовиками.

Останній розділ: „Король і гетьман“, сцена зустрічі Мазепи з Карлом. Гетьман виголошує промову:

„Моменту, якого бажав собі великий гетьман Богдан Хмельницький, а якого Бог не дозволив йому діждатися, ласка божа дозволила діждатися мені. Дружилася Україна з усякими своїми сусідами, але тая дружба не виходила їй на добре. Може народи Шведський і Український дотримають собі цеї дружби вірнійше, чого я собі щиро бажаю“.

І остання картина: гетьман після першої візити у Карла відїзджає в козацький табор:

Вечоріло, як гетьман сідав на свого білого коня. Зривався вітер. Мерзло. „Мабуть скоро прийде цього року зима“ — казав до гетьмана Орлик. „Щоби тільки не московська“ відповів журливо гетьман. Білий кінь ставав, гетьман надслухував. „Нічого не чуєш, Пилипе?“ — питав свого писаря. „Ні, ваша милосте“: „А мені здається, ніби в Батурині ревуть гармати“. „За визволення України“ доповів Орлик. „Батурин...“ — сказав журливо гетьман. „Батурин ..“ доповів, зітхаючи Орлик.

В „Батурині“ зображує нам Лепкий вислід довголітних приготовань Мазепи: в грі сил, що мусують на Україні, в грі суперечних посторонніх впливів, Мазепа зумів обєднати біля себе цвіт нації і в рішаючій хвилі кинути на терезки подій оружний Чин. В порівнанню з „Мотрею“ і „Не вбивай“ Батурин стоїть вище живістю акції, і драматичністю оповідання. Трильоґія Лепкого має всі дані, щоби відіграти визначну виховуючу ролю.

Слід би з окрема спинитися над мистецькими досягненнями Лепкого в його трильоґії. Та про це може иншим разом.

М. Струтинський.

12 Українців перед звівським судом. (Процес Паславського і тов.) Ст. 160. Бібліотека „Нового Часу“ ч. 11. Львів 1927.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає

Філія Укр. Сел. Спілки в Хебі на Чехах зложила 36. кор. чес. на ½ р. предплату і 14 кор. чес. на пресовий фонд „Укр. Голосу“.

Замісць вінця на пикулицькі могили Т-во „Віра“ і „Народний Дім“ складають на україн. інвалідів по 20 зол.

За редакцію відповідає Степан Навроцький.

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.